

KULTTUURILUOTSIEN

LÖYTÖJÄ

Yhteisöllinen näyttelyprosessi

Sisällysluettelo

Lukijalle.....	3
Hanne Laitinen	
Jyväskylän kaupungin taidekokoelma.....	4
Päivimarjut Raippalinna	
Jyväskylän taidemuseon taidehankinnat 2000-luvulla.....	5
Leena Lokka ja Jukka Partanen	
Teoksen matka taidekokoelmaan.....	6
Jaana Oikari	
Ihmiset luovana voimavarana.....	7
Sirpa Turpeinen	
Ideasta näyttelyksi.....	9
Jorma Aaltonen, Pirkko Rissanen ja Pilvi Tuomainen	
Näyttelyn oheisohjelma.....	13
Pilvi Tuomainen	
Tarinoita teosvalinnoista.....	16
Ulla Virta Suuri hääkakku, Jorma Aaltonen	
Veronique La Perrire vedossarja, Hanne Laitinen	
Jyrki Markkanen vedossarja, Pirkko Rissanen	
Meidän taide – meidän museo.....	19
Pirkko Rissanen	
Kulttuuriluotsien löytöjä -teosluettelo.....	21
Kulttuuriluotsien löytöjä -näyttelyn ja -julkaisun tekijät.....	23

**Seikkailu
taidekokoelmassa
ja museotyön arjessa**

Lukijalle

Jyväskylän taidemuseo tarjosi kulttuuriluotsseille ainutlaatuisen tilaisuuden koota Kulttuuriluotsien löytöjä -näyttely (15.2.–22.4.2012), jonka myötä vapaaehtoiset pääsivät tutustumaan museoammattilaisten työhön pintaa syvemälle. Lähtökohta, että muut kuin ammattilaiset valitsevat näyttelyn teokset ja vastaavat koko näyttelyprosessista, oli työyhteisöä haastava. Toisaalta innokkaat luotsit eivät tienneet mihin kaikkeen he olivat lähdössä mukaan. Yhteisöllinen projekti yhdisti museoammattilaiset, museon harjoittelijat, alan opiskelijat ja taiteesta kiinnostuneet vapaaehtoiset sekä taiteilijat ja yleisön. Projektin ytimeksi muodostui taide ja taideteokset sekä taiteesta puhuminen.

Kun ryhdytään yhdessä tekemään, löytyy varmimmin uusia ideoita. Työskentely vie aikaa, on kuunneltava monien mielipiteitä, kypsyteltävä ja tuumattava, löydettävä yhteinen idea. Tutustuminen kokoelmateoksiin ja taiteilijoihin innosti miettimään taidehankintoja syvemmin, kuten millä perusteilla teosostot tehdään tai mitä kokoelmapoliittinen ohjelma sisältää? Miten teoksista pääsee nauttimaan? Keskustelu polveili sisällöistä käytännön toteutuksiin, laajoista kysymyksistä yksityiskohtiin.

Kulttuuriluotsi kohtaa vapaaehtoistyössä erilaisia ihmisiä ja tilanteita, joissa on osattava luovia oman kokemuksen ja toisten innostamisen välimaastossa. Toiminnan perustana on oma, hyvin henkilökohtainen ja yksityinen taide-elämys. Luotsin ja luotsattavan kohtaamiset ovat vastavuoroisia. Taiteen äärellä avoin ja utelias mieli on paras väline yhteisiin hetkiin.

Taide myös puhuttaa, näyttelyn olohuoneessa on istuttu ja pohdittu yleisön, taiteen ja museo-työn kohtaamisia. Yllättävän moni kävijä halusi jakaa ajatuksiaan ja haastaa luotsit keskustelemaan joka perjantai muutaman tunnin ajaksi. Olohuone muistutti myös siitä, että taide kuuluu arkeen ja kaikkialle.

Prosessin myötä luotsit saivat ammattilaisten työskentelytavoista hyviä vinkkejä ja neuvoja. Sen opimme, että taidetta pitää hoitaa ja sitä on mukava tehdä yhdessä. Museon väki myös oppi, että ison porukan pyörittäminen vie aikaa. Vapaaehtoisista voi saada hyviä yhteistyökumppaneita, mutta museokokoelman hoitajiksi on vielä matkaa. Yhteistyö museologian opiskelijoiden kanssa innosti järjestämään paneelikeskustelun. Museon syntymäpäivänä käytiin vilkasta keskustelua siitä, ovatko vapaaehtoiset museoissa säästökeino vai voimavara.

Yhdessä suunniteltu ja toteutettu näyttelyprojekti on ollut antoisa kokemus, jolla on ollut ajattelua avaava vaikutus. Eri-ikäiset ja erilaisista lähtökohdista mukaan tulleet työryhmän jäsenet ovat hitsautuneet tiimiksi. Nuorilta harjoittelijoilta saatiin uusia ideoita ja teknistä apua, vapaaehtoisilta kysymyksiä ja ideoita, ammattilaisilta asiantuntemusta ja napakkuutta. Lämmin kiitos kaikille! Meitä ilahdutti myös suuresti entisen tasavallan presidentti Tarja Halosen tervehdys näyttelyn kävijöille.

Erityisesti kiitos Jyväskylän taidemuseon avoimelle otteelle, ilman sitä moni elämys olisi jäänyt kokematta. Kiitos myös taiteilija Outi Markkaselle, jonka Piskin seikkailut innostivat meitä taiteen maailmaan. Toivomme tämän dokumentin yhteisestä prosessista innostavan muitakin uusiin kokeiluihin.

Jyväskylässä 8.5.2012

Hanne Laitinen
kulttuuriluotsikoordinaattori

Jyväskylän kaupungin taidekokoelma

Museoiden tehtävänä on kuvata monimuotoista inhimillistä elämää. Käytännössä tämä tapahtuu esimerkiksi kokoelmien kautta: tallentamalla ja hoitamalla esineitä, näytteitä, taideteoksia, rakennuksia, muinaisjäännöksiä, muistomerkkejä sekä niihin liittyviä tarinoita. Jyväskylän taidemuseolla on Keski-Suomen aluetaidemuseona erityinen vastuu keskisuomalaisen taiteen tallentamisesta. Tämä näkyy myös pääosin hankintoina karttuvassa Jyväskylän kaupungin kokoelmassa, joka edustaa oman alueen taiteilijoiden tuotantoa.

Kokoelman muita painopistealueita ovat kotimainen ja kansainvälinen taidegrafiikka sekä jossain määrin myös ajan-kohtainen valokuvataide. Edellinen kytkeytyy Suomen taidegraafikot ry:n mittavaan deponointikokoelmaan, Grafiikkakeskuksen paja- ja näyttelytoimintaan sekä kansainväliseen taidegrafiikan suurnäyttelyyn, *Graphica Creativaan*, jota on Jyväskylässä järjestetty vuodesta 1975 lähtien. Valokuvataiteen hankintoja ovat puoltaneet vuodesta 1989 järjestetyt kansainväliset valokuvataiteen suurnäyttelyt (*Lumo*) ja valokuvataiteen nousun kytkökset alueella toimiin taiteilijoihin sekä valokuvataiteen keskeinen asema nykyaikaisessa taiteessa.

Taidehankintoihin vaikuttavat museon yleiset kokoelmapoliittiset linjaukset, vuosittain tehtävä hankintasuunnitelma sekä käytävissä oleva määräraha. Määrärahan suuruudesta päättää kaupunginvaltuusto osana kunkin vuoden talousarviokäsittelyä. 2000-luvulla määräraha on vaihdellut vuosittain 27.000 eurosta 50.000 euroon. Hankintoja tehtäessä otetaan huomioon teosten laatu, kunto, taidehistoriallinen merkitys sekä yhteensopivuus museon hallussa olevien muiden kokoelmien ja teosten kanssa. 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä kokoelmaan on hankittu 450 teosta. Myös lahjoitukset kartuttavat kokoelmaa. Jyväskylän kaupungin kokoelmaan kuuluu 6 100 teosta, joista noin puolet on grafiikkaa, seuraavaksi eniten on maalauksia. Lisäksi on valokuvia, piirustuksia, installaatioita ja mediataidetta.

Jokainen hankittu teos on uusi tarina kokoelmassa sekä laajemmin inhimillisen elämän kokonaisuudessa. Moni tarina jää kuitenkin tallentamatta. Määrärahat ovat rajalliset, samoin säilytystilat. Pääosa museoiden kokoelmista on varastoituna, mutta ne ansaitsevat tulla nähtyiksi. Tähän tarvitaan kokoelmanäyttelyitä, teosten lainaamista muiden näyttelyjen järjestäjien käyttöön sekä teosten sijoittamista julkisiin tiloihin.

Jyväskylän taidemuseossa on pysyväisnäyttelynä esillä taidegrafiikan kokoelmanäyttely, joka on sijoitettu 1960-luvun interiööriin. Keskisuomalaisen kuvataiteen kokoelmanäyttely puuttuu vielä, mutta on työn alla. Kulttuuriluotsien kokoama näyttely 2000-luvun hankinnoista on ollut oiva lisä kokoelmanäyttelyiden tarpeeseen ja samalla myös mainio toimintamalli kokoelmanäyttelyiden toteuttamiseen.

Päivimarjut Raippalinnalla
museotoimenjohtaja

Kulttuuriluotsien löytöjä -näyttely Jyväskylän taidemuseon galleriassa. Kuva Jari Kuskelin.

Jyväskylän taidemuseon taidehankinnat 2000-luvulla

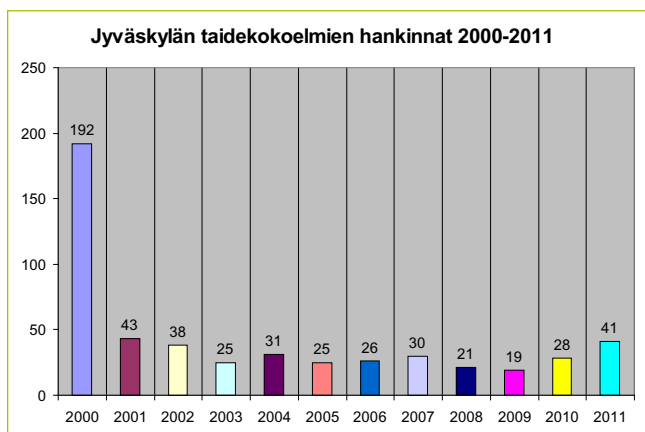
Jyväskylän taidemuseon hallinnoimaa Jyväskylän kaupungin taidekokoelmaa kartutetaan kokoelmapoliittiseen ohjelmaan kirjattujen perusteiden mukaisesti. Hankintojen ja lahjoitusten keskeisin valintaperuste on taiteilijoiden keskusomalaisuus. Keskusomalaisiksi taiteilijoiksi määritellään täällä syntyneet, täällä pysyvästi asuvat tai jossakin elämänsä vaiheessa täällä asuneet taiteilijat. Hankintaperusteena voi olla myös teoksen aiheen sidos Keski-Suomeen. Toinen valintojen painopiste on taidegrafiikka, erityisesti kotimainen mutta myös kansainvälinen.

Hankinnat dokumentoivat myös alueellista näyttelytoimintaa, joten hankintoja tehdään näyttelyistä taiteilijoilta, joiden teoksia on esillä Jyväskylän taidemuseossa ja Galleria Harmoniassa sekä Keski-Suomen muissa museoissa ja gallerioissa. Lisäksi hankintoja tehdään suoraan taiteilijoilta ja yksittäistapauksina perikunnilta sekä yksityishenkilöiltä.

Miten hankinta tehdään?

Jyväskylän taidemuseon hankintatyöryhmä (museonjohtaja, kokoelma-amanuenssi, näyttelykuraattori ja intendentti) tekee hankinnoista vuosisuunnitelman. Siihen kirjataan näyttelyiden ja taiteilijoiden nimet sekä hinta-arvio, joka kunkin taiteilijan teoksille jyvittää hankintamäärärahaa.

Työryhmä tutustuu teoksiin, keskustelee vaihtoehtoista ja perehtyy samalla kunkin taiteilijan tuotantoon sekä aikaisempiin hankintoihin niin Jyväskylän kaupungin kokoelmissa kuin muissakin kokoelmissa.

Hankintojen lukumäärä on pysynyt melko tasaisena vuodesta toiseen. Vuoden 2000 hankintapiikkiä näkyy merkittävä teososto taiteilija Juhani Petäjäniemeltä. Häneltä hankittiin 147 teosta. Diagrammi Jaana Oikari.

Työryhmä valitsee yhteisellä päätöksellä hankittavat teokset ja kirjaa ylös hankintaperusteet. Työryhmä käsittelee myös lahjoitusehdotukset. Lahjoituksen vastaanottamiseen vaikuttavat samat perusteet kuin teosostoissa. Hankintapäätöksen allekirjoittaa museonjohtaja, joka on myös aktiivinen jäsen työryhmässä. Esittelijänä toimii kokoelma-amanuenssi.

Mikä on muuttunut 2000-luvulla?

Valtion taidemuseossa toimiva taidemuseoalan kehittämisyksikkö KEHYS on järjestänyt taidemuseoiden kokoelmapoliittista työtä edistäviä työpajoja ja seminaareja. Kiitos kokoelmapoliittisten ohjelmien työnjako taidemuseoiden välillä on selkiytynyt. Aikaisemmin useat museot saattoivat hankkia kokoelmiinsa samoja "helmiä" samoista näyttelyistä. Nykyisin kunkin museon hankintojen painopistealueet erityispiirteineen ovat kaikkien tiedossa. Esimerkiksi aluetaidemuseot panostavat omien alueidensa taiteen dokumentointiin.

Myös kokoelmien liikkuvuudesta puhutaan paljon. Liikkuvuudella tarkoitetaan kulttuuriperinnön mahdollisimman laajaa saavutettavuutta. Kun teos hankitaan kokoelmaan, sen ei toivota unohtuvan säilytystilaan, vaan olevan esillä näyttelyissä tai sijoitettuna paikkaan, jossa on ihmisiä ja elämää. Tulevaisuudessa kokoelmateostietojen toivotaan olevan esillä myös internetissä.

Tulevaisuuden näkymiä

Museossa tehdään parhaillaan selvitys- ja tutkimustyötä, jonka tarkoituksena on jakaa Jyväskylän kaupungin taidekokoelma museo- ja sijoituskokoelmaksi. Jako selkeyttää monia kokoelmahoidon haasteita. Museokokoelmateoksiksi määriteltyjen teosten säilytys museo-olosuhteissa turvataan samoin kuin sijoituskokoelmateosten pääsy mahdollisimman mutkattomasti "ihmisten ilmoille". Hankintoja tehtäessä joudutaan jatkossa miettimään, kumpaan kokoelmaan teos sijoittuu.

Yleisön osallistumisesta museotyöhön on olemassa rohkaisevia esimerkkejä. Asiantuntijuuden korostamisen sijaan on aika pohtia yleisön osallistumista entistä monipuolisemmin kokoelmatyöhön. Voisiko yleisö olla mukana pohtimassa hankintaperusteita ja tekemässä hankintoja?

Leena Lokka
kuraattori

Jukka Partanen
intendentti

Teoksen matka taidekokoelmaan

Teoksen museomatka alkaa hankintapäätöksestä. Ostettu teos pakataan ja noudetaan museon toimesta joko näyttelystä tai taitelijan määrittelemästä paikasta. Teos dokumentoidaan eli luetteloidaan tietokantaan, jossa se saa yksilöllisen inventointinumeron. Dokumentointi sisältää tarkan kuvauksen teoksesta, sen alkuperästä, hankintatavasta ja -perusteista. Teoksesta otetaan tunnistuskuva, jonka jälkeen se siirretään säilytystilaan. Tietoja säilytetään ja täydennetään niin kauan kuin teos kuuluu museon kokoelmiin.

Teosten luetteloinnissa ja tietojen rekisteröinnissä noudatetaan kirjallisia luettelointiohjeita. Tietokanta pidetään ajantasaisena erityisesti sijaintitietojen osalta. Teostiedot ovat museon henkilökunnan ja harkinnanvaraisesti myös muiden saatavilla. Tulevaisuudessa osa teostiedoista on selailtavissa internetissä.

Jyväskylän taidemuseolla on ollut vuodesta 2010 kaksi säilytystilaa, joissa ylläpidetään teosten säilymisen kannalta ihanteellisia olosuhteita sekä ilman suhteellisen kosteuden että lämpötilan osalta. Kehystetyt teokset sijoitetaan verkkoseinille ja veistokset liukuhylliyihin. Pienemmät veistokset säilytetään lasiovisissa kaapeissa ja kehystämättömät paperipohjaiset teokset metallilaatikoissa tai pahvisissa teoslaatikoissa.

Systemaattiset teosten kuntokartoitukset aloitettiin vuonna 2008. Kuntokartoituksessa tarkistetaan teoksen ja kehysten kunto sekä kirjataan kunnostustarve.

Teosten sijoittamisesta ja lainaamisesta

Jyväskylän kaupungin taidekokoelmaan kuuluvia teoksia sijoitetaan kaupungin virastoihin ja laitoksiin sekä harkinnan mukaan myös muihin julkisiin tiloihin. Sijoituspäätöksen tekee Jyväskylän taidemuseon kokoelmista vastaava amanuessi. Sijoitusteosten valinnassa on aina mukana myös yksikön yhteyshenkilö, jonka kanssa amanuessi tutustuu teoksiin ja valitsee sopivat ehdokkaat. Amanuessi tekee kuvakoosteen, jonka yhteyshenkilö esittelee oman yhteisönsä jäsenille.

Teoksia sijoitetaan yleisiin tiloihin, käytäviin, auloihin, ruokailutiloihin ja kokoushuoneisiin sekä työntekijöiden työhuoneisiin. Yleisten tilojen teokset valitaan yleensä yhdessä yhteyshenkilön kanssa. Omaan työhuoneeseen

jokainen työntekijä voi valita ehdokkaista mieleisensä teoksen.

Sijoituksista tehdään kirjallinen sijoitussopimus, jossa määritellään vastaanottavan laitoksen vastuut ja velvollisuudet. Sijoituksesta peritään kertakorvaus, jonka suuruus määritellään vuosittain. Vuonna 2012 kaupungin ja valtion yksiköihin oli sijoitettuna noin puolet Jyväskylän kaupungin kokoelman teoksista.

Sijoitustoiminnan ansiosta kokoelmateokset ovat useiden ihmisten nähtävillä. Teokset tuovat yksiköiden tiloihin

Teoksia tutkimassa. Kuva Hanne Laitinen.

väriä ja antavat ajattelunaihetta. Teosten sijoitustoiminta vähentää myös museon säilytystilojen tarvetta. Taidemuseon sinänsä asianmukaiset säilytystilat olivat jo valmistuttuaan liian pienet taidekokoelmien säilytykseen.

Kokoelmateoksia lainataan myös muiden museoiden näyttelyihin. Teoslainoille tehdään lähtötarkastus, jolloin tutkitaan teoksen kunto ja kirjataan tiedot lähtöraporttiin. Teoksen palautuessa mahdolliset vauriot voidaan todeta vertaamalla lähtöraportin tietoja palautuneen teoksen kuntoon. Lainaja sitoutuvat noudattamaan Jyväskylän taidemuseon lainasopimuksessa määriteltyjä lainaehtoja. Teoslainoja tehdään suhteellisen vähän johtuen Jyväskylän kaupungin kokoelman paikallisesta luonteesta.

Jaana Oikari
amanuessi, kokoelmat, kirjasto ja arkisto

Ihmiset luovana voimavarana

Perustamisestaan (1998) lähtien Jyväskylän taidemuseossa on pyritty luomaan yleisölle mahdollisuuksia omaehtoiseen toimintaan. Yhteistyössä nuorten kanssa toteutettiin *Lokasuoja*-projekti (1999), johon kuului näyttely ja tapahtuma-areena. Aikuisten sosiokulttuuriseen innostamiseen perustuvan yhteisöllisen *Kohtaamisia taiteessa* -tapahtuman (2004) tuotti yhteistyössä museon kanssa eri taiteenalojen ammattilaisista ja taiteen kuluttajista muodostuva työryhmä yleisön ideoiden ja toiveiden pohjalta. Pyrkimyksenä oli kiinnittää huomiota saavutettavuuteen ja poistaa ennakkoluuloja vammaisia taiteen tekijöitä kohtaan. Hanke sai jatkoa *Taidetta pitkään ikään* -senioriprojektissa (2006), jossa taitelija työskenteli vanhusten palvelulaitoksissa.

Kulttuuriluotsitoiminta museoiden yleisötyönä

Kulttuuriluotsikoulutuksen aloittaminen syksyllä 2006 oli museoille hyppy tuntemattomaan. Taustalla oli oletus siitä, että on olemassa suuri joukko ihmisiä, jotka ovat halukkaita sukeltamaan syvemmälle kulttuuriin ja jakamaan omaa aikaansa sen parissa. Silti järjestäjille oli yllätys, että ensimmäiselle kurssille ilmoittautui 32 innostunutta ja motivoitunutta osallistujaa.

Vapaaehtois- ja vertaistyön kehittäminen on ollut tärkeä osa Jyväskylän taidemuseon museokasvatuksen strategiaa. Nyt se kuuluu myös Jyväskylän museopalveluiden pedagogiseen strategiaan (2012), jonka mukaan Jyväskylän museoissa jokaisella on oikeus kasvattaa omaa kulttuurista pääomaansa ja osallistua kulttuuriseen merkityksenantoon:

”Jyväskylän museot luovat kansalaisille mahdollisuuksia osallistua taiteeseen, kulttuuriin ja museotyöhön. Omaehtoisen toiminnan tukeminen pohjautuu sosiokulttuurisen innostamisen periaatteelle. Kokemukselliseen oppimiseen perustuva työpajatoiminta, keskusteluopastukset ja -tilaisuudet, toiminnalliset tuokiot, prosessidraama sekä taiteiden väliset menetelmät luovat yleisölle mahdollisuuden osallistua. Museot antavat koulutusta kulttuuriluotseille ja muille vapaaehtoisille sekä toteuttavat heidän kanssaan erilaisia projekteja, tapahtumia ja tilaisuuksia.”

Näyttelyprosessi – teemojen tarkastelua. Kuva Harri Toikkanen.

Museotoiminnan taustalla on humanistinen käsitys ihmisestä itseohjautuvana, uteliaana ja oman kokemusmaailmansa pohjalta alati itse tietoa rakentavana ja sitä jakavana sosiaalisena olentona. Tieto on jatkuvasti muuttuvaa ja päivittyvää. Tietoa rakennetaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa museoalan ja taiteen ammattilaisten ja yleisön kanssa. Yleisö ei ole yksi suuri massa, vaan se koostuu yksilöistä, joilla on valtava määrä tietoa, eri alojen osaamista ja sellaista ammattitaitoa, jota museoammattilaisilla ei välttämättä ole. *Kulttuuriluotsien löytöjä* -näyttelyssä nämä tiedot, taidot ja tunteet on otettu käyttöön ja teräsetty museoammattilaisilta saaduilla vinkeillä.

Ensimmäisestä kulttuuriluotsikoulutuksesta on tultu pitkälle. Koulutettuja luotseja on Jyväskylässä nykyään lähes 200, joista aktiivisesti toimii noin 120. Osa käyttää taitojaan omassa työssään opettajana, päiväkeskusohjaajana, terveydenhoidon ammattilaisena tai työskennellessään työttömien, maahanmuuttajien tai mielenterveyskuntoutujien parissa. Osa on opiskelijoita, työssäkäyviä tai työttömiä. Suurin osa luotseista on kuitenkin eläkeläisiä, jotka hakevat mielekästä tekemistä, virikkeitä ja uusia kontakteja elämäänsä. He haluavat elää täysillä ja käyttää aikaansa haluamallaan tavalla – olla mukana tekemässä kulttuuria ja vaikuttamassa sen kautta omaan elämänlaatuunsa.

Kulttuuriluotsitoiminta monipuolistuu ja laajenee

Kulttuuriluotsitoiminta on levinnyt Jyväskylästä valtakunnalliseksi ilmiöksi. Toiminta on jo aloitettu Kuopiossa, Turussa, Vantaalla, Lahdessa, Oulussa, Hangossa ja Kemiössä. Lisäksi toiminnan aloittaminen on suunnitteilla ainakin Hangossa, Tampereella ja Helsingissä. Näissä pääasiallisesti muiden kuin museoiden aloit-

teesta alkaneissa sosiaalisissa hankkeissa toiminnan painopiste on luotsattavissa asiakkaisissa, jotka ovat usein kotona asuvia vanhuksia. Jyväskylässä kulttuuriluotsitoiminta on ennen kaikkea museoiden, kulttuurilaitosten ja -kohteiden tekemää yleisötyötä, jonka keskiössä ovat itse kulttuuriluotsit.

Museologian kehittäjä, tutkija Peter van Mensch pii-pahti keväällä 2012 Jyväskylässä luennoimassa keskisuomalaisille museoammattilaisille. Hän rohkaisi museoita integroitumaan enemmän yhteiskuntaan ja ottamaan kansalaisia mukaan museon muuhunkin toimintaan kuin yleisötyöhön: näyttely- ja kokoelmatyöhön, dokumentointiin, tutkimukseen ja päätöksentekoon. Van Mensch kuitenkin muistuttaa, että kaikkien osapuolten ja museotyöntekijöiden tulee olla samaa mieltä siitä kuinka paljon resursseja, työpanosta ja aikaa yhteistyöhön voidaan satsata. Tulee myös miettiä, mitkä ovat projektin ja siihen osallistuvien henkilöiden omat tavoitteet ja miten projektin ulkopuoliset tahot ja henkilöt hyötyvät hankkeesta. (Peter van Mensch: A Work of Art in a Museum is a Work of Art in a Museum <http://www.slideshare.net/petervanmensch/a-work-of-art-in-a-museum-is-a-work-of-art-in-a-museum> Viitattu 3.5.2012)

Tulevaisuudessa vapaaehtoistoiminta lisääntyy koko yhteiskunnassa. Museoiden tulee kehittää kansalaisten osallisuutta tukevaa toimintaa ja pyrkiä löytämään sopivia toimintamuotoja. Jyväskylässä museot ovat sitoutuneet kehittämään yleisötyötään ja siten myös kulttuuriluotsitoimintaa. Ihmiset ovat luova voimavara, jonka käyttämättä jättäminen olisi tuhlausta ja lyhytnäköistä politiikkaa. Museo tarvitsee faninsa ja fanit museonsa!

Sirpa Turpeinen
museolehtori

**Kaikki pääoma
ei ole rahaa!!**

Ideasta näyttelyksi

Jyväskylän taidemuseo tarjosi kulttuuriluotseille mahdollisuuden toteuttaa näyttely kaupungin 2000-luvun kokoelmahankinnoista. Kulttuuriluotit kutsuttiin kuulemaan ja kehittämään ajatusta omasta näyttelystä toukokuussa 2011. Kokoukseen tuli 19 kiinnostunutta luotsia taidemuseon henkilökunnan lisäksi. Tilaisuuden ilmapiiri oli utelias ja innostunut. Tuntui itsestään selvältä, että hankkeeseen ryhdytään, sillä – kuten eräs kulttuuriluotsi kirjoittaa – *”ajatukset, että kulttuuriluotit voisivat olla aktiivisia näyttelyn tekijöitä eikä vain näyttelyissä kävijöitä, innosti lähtemään mukaan”*. Toinen luotsi kuvaa mukaan lähtemistä: *”Alkuvuodesta 2011 luotsien keskuuteen levisi tieto tulevasta näyttelystä. Asia jäi mieleeni ja syntyi hatara päätös, tuohon haluan mukaan tavalla tai toisella. Yhtenä jo historiaan painuneena kipinä oli vuosien takainen oma näyttely. Me teimme sen tavallamme ja se tyydytti meitä ja kävijöitä. Mutta miten tehdään oikea näyttely, nyt voin saada siihen valaistusta.”*

Ammattilaiset auttavat alkuun ja tukevat jatkossa

Toukokuun lopun kokouksessa saatiin taidemuseon kuraattorilta ohjeita: *”Aluksi kannattaa keskittyä näyttelykonseptin pohtimiseen sekä tavoitteiden ja kohde-ryhmien määrittämiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon työryhmien muodostaminen, vastuualueet, aikataulu, budjetti, näyttelysopimukset, teosten valinta, teoslainat, ripustussuunnitelma, tarjouspyynnöt, asiakaskysely.”* Siinä oli tehtävälista, joka kertoi edessä olevasta.

Syksyllä kuuntelimme asiantuntijaluentoja. Teosten huoltamisesta ja käsittelystä kertoi konservoinnin asiantuntija. Lisäksi taidemuseon suunnittelija esitteli meneillään olevaa mittavaa *Tunne maisema* -tutkimus- ja näyttelyhanketta, johon kuului myös kirjan ja verkkonäyttelyn tekeminen sekä seminaarin, työpajojen ja opastusten järjestäminen.

Työryhmät ja keskustelu tietoverkossa

Työryhmiä muodostettiin käsikirjoitusta, kokoelmaa, tiedotusta, ohjelmaa ja tapahtumia sekä ripustusta varten. Halukkaat saivat ilmoittautua ryhmiin. Aluksi ryhmien tehtäviä määriteltiin melko tarkasti, mutta käytännössä mukana olevat aktiivit osallistuivat kaikkien työryhmien kokouksiin. Tämä tiivis perusjoukko oli myös projektin voimavara, sillä kaikki tiesivät missä mennään ja mikä on tavoite. Asioiden seuraamista ja ideointia varten kulttuuriluotsien internetsivustolla Ningissä oli jatkuvasti ajantasaisia tietoja. Toiminnan sujuvan etenemisen varmisti koordinaattorimme ohjaus sekä yhteydenpito taidemuseon henkilökuntaan.

Tutustuminen kokoelmiin

Heti alussa työryhmä sai käyttöönsä luettelon kaupungin taidekokoelman 2000-luvun hankinnoista. Luettelossa oli teostietojen lisäksi valokuvat suurimmasta osasta teoksia. Työryhmä kävi myös tutustumassa taidemuseon säilytystiloissa oleviin teoksiin. Siellä hämmästelimme, että monet niistä näyttivät niin erilaisilta

kuin kuvissa, myös mielikuvat niiden koosta muuttuivat. Valkoiset hanskat kädessä etsimme vedoksia ja kokosimme ison akvarellipalapelin. Näin syntyi tuntuma teosten käsittelyyn.

Nettikeskustelussa meitä kannustettiin valitsemaan näyttelyyn teoksia, joilla on sanottavaa ja jotka puhuttelevat luotseja. Toisena lähtökohtana oli ajatus, että valitaan luotsien mieliteoksia kuitenkin ottaen huomioon eri valmistustekniikat: grafiikassa puupiirros, syväpaino ja litografia, akvarelli, öljy- ja akryylimaalaukset sekä video- ja käsitäide. Sillisalaattiajattelu teosten valinnassa oli saanut alkunsa.

Taiteenkuluttajat teoksia valitsemassa. Kuva Hanne Laitinen.

Teosvalinnat, näyttelyryhmä tiivistyy ja tekee päätöksiä

Teosvalinnat kiinnostivat meitä teemaakin enemmän ja monet olivat jo valinneet ehdokkaitaan näyttelyyn. Saimme kohtalaisen helposti muodostetuksi 25 teoksen suosikkilistan, sillä monet luotseista olivat yllätykseksemme valinneet ehdolle samoja teoksia. Teoksista alkoi hahmottua kaksi teemaa eli ihminen ja muuttuva ympäristö. Jatkoimme teosvalintaa listaamalla näiden teemojen alle henkilökohtaisia mieltymyksiä. Yhteisiä suosikkeja olivat jo tässä vaiheessa Jyrki Markkasen *Dream Station* ja Jaako Valon *Syyskesän maanantaina*. Kulttuuriluotsin näkemys valinnoista:

***”Totuuden hetki teosvalinnoissa lähestyi. Luonnollisesti jokainen halusi suosikkejaan mukaan, siksi olimme tässä leikissä mukana. Hiljalleen vihkojen kätkeistä huudeltiin teki-
jöitä ja teoksia. Huutokauppa eteni rauhallisesti. Ammattilaiset puistelivat päätään, melkoinen sillisalaatti. Parin palaverin jälkeen oli kasassa yli neljäkymmentä teosta. Silloin pysäytettiin valinta ja joku huomasi, tässähän on vasta taulut, pitää olla muutakin. Niin löytyivät videot, patsaat ja kaikenlaista muuta, kuten näyttelyn suurin teos kirkkopuistossa esillä oleva Kain Tapperin veistos Yö. Onneksi sopivia oli rajallinen määrä ja näyttelyyn tulevat nyökyteltiin parissa palaverissa.”***

Loka- ja marraskuussa kokoontuimme viikoittain. Teoksista alkoi muodostua näkökulmia ja tarinoita. Näyttelyn johdantoteokseksi nousi Outi Markkasen Erään koiran tutkimuksia: *Piski taiteen maailmassa 1, 2, 3* sekä itse *Piski*. Marraskuussa näyttelyyn tulevat teokset olivat pääosin koossa. Kokoelmasta oli valikoitu yhdessä varsin monipuolinen, erilaisia taiteenlajeja edustavia teoksia sisältävä noin 40 työn kokonaisuus. Museoleh-

tori kommentoi projektin etenemistä: *”Välillä lukuisat pitkät palaverit isoissa ryhmissä tuntuivat haastavilta. Turhauttavalta saattoi tuntua myös se, että kaikki päätökset tehtiin yhdessä, joskus omien näkemysten vastaisesti. Silti piti osata laittaa omat tunteet syrjään ja antaa ryhmän oppimiselle aikaa. Seuraavalla kerralla asia saatiin jo nähdä eri valossa.”*

Näyttelyn nimi ja käsikirjoitus

Näyttelyn nimeä pohdimme jo heinäkuussa ja silloin nimiehdotuksia olivat muun muassa *Luotsin valinta*, *Nämä yhteiset aarteet*, *Varastosta valoon*, *Valintoja meidän taiteesta*, *Pengotut ja Kultsi*. Sopivaa nimeä ei kuitenkaan heti löytynyt ja jatkoimme syksyllä teosvalintojen ohessa nimen pohtimista. Marraskuussa taidemuseon piti saada näyttelyllemme nimi vuoden 2012 tiedotukseen ja näyttelykalenteriin, mikä pakotti meidät päättämään. Yhdessä tapaamisessa, parin tunnin keskustelun jälkeen, tehtiinkin läsnä olevien kesken yksimielinen päätös: näyttelyn nimi on *Kulttuuri-luotsien löytöjä*.

Käsikirjoitusta ja näyttelyn teemaa pohdittaessa käytiin keskustelua julkisen taidekokoelman roolista. Kysehän on jostakin sellaisesta, jonka me kaupunkilaiset yhteisesti omistamme. Näyttelyä tehdessämme olemme itse asiassa käsittelemässä meidän omaa taidekokoelmaa, jota esitellään meidän museossa. Aloimme uskoa, että voimme tehdä näyttelyn omilla ehdoillamme. Ihminen, ihmisen asema, muuttuva ympäristö ja luonto tuntuivat läheisiltä teemoilta, joista luotsien henkilökohtaisten mieltymysten mukaan valitut teokset keski-suomalaisen taiteen kautta kertoivat.

Ideoimme myös teosten valintaperusteiden esittelyä näyttelyssä. Tästä kehittyi uusi ajatus, että kerätään kulttuuriluotsien henkilökohtaisia kokemuksia teoksista. Miksi he ovat jotakin teosta ehdottaneet? Mitä teos viestii tai merkitsee luotsille? Näin teimme.

Pysyvätkö
valkoiset hanskat
käsissä?

Ihminen,
luonto,
ympäristö.

Oheisohjelma, esite, juliste, paidat

Olenneiseksi osaksi näyttelyä ja sen sanomaa alkoi kehittyä oheisohjelmisto, josta kerrotaan tarkemmin Pilvi Tuomaisen artikkelissa. Näyttelyn lähestyessä tulivat ajankohtaisiksi myös juliste ja kutsukortti. Nopeasti asia kiteytyi Piskiin ja sen seikkailuihin. Outi Markkasen teos kuvasi luotsien tunteja: oltiin mukana seikkailussa, etsimässä ja löytämässä taiteen ilmiöitä ja tutustumassa taiteen avulla myös itseemme ja toisiimme. Taitelijan kanssa neuvoteltiin luvasta käyttää teosta julisteessa, kutsussa ja t-paidoissa. Piski-paitoja painettiin sitten joukolla helmikuussa. Kulttuuriluotsien löytöjä -näyttelyn raamit olivat koossa.

Näyttely rakentuu

Näyttelyn ripustuksen suunnittelu käynnistyi tammi-kuun alussa. Suunnittelijaksi ajateltiin paikallista taiteilijaa, mutta sitten päätettiin, että kulttuuriluotsit tekevät itse myös ripustussuunnitelman. Museon ammattilaiset ottivat riskin ja antoivat tehtävän meille. Se oli rohkea teko, sillä olihan näyttely taidemuseon vuoden 2012 virallisessa ohjelmassa.

Saimme näyttelyprosessiin kuuluvassa nettikeskustelussa asiantuntijan vinkkejä ripustuksesta: hyvä ja innovatiivinen ripustus saa sisällöt hehkumaan, kun taas kurja esillepano latistaa voimakkaatkin teokset. Työryhmää hirtittiin, mutta asiantuntijoita oli paikalla ripustuksen suunnittelun käynnistyessä.

Tammikuussa lähdimme tutkimaan Helsingin taidemuseon *Usko tai älä* -kokoelman näyttelyä, ja erityisesti sen ripustusta. Matkalla ollut kulttuuriluotsi kommentoi matkan jälkeen: *”Monenlaista oli valittu Helsingissäkin kaupungin kokoelmahankinnoista näytteille ja kokonaisuudesta oli saatu kohtuullinen lopputulos”*. Lisäksi matkalla tutustuttiin Tennispalatsissa esillä olleeseen *Akseli Gallen-Kallela – Eurooppalainen mestari* -näyttelyyn, josta saatiin lisää inspiraatiota ja ideoita ripustukseen.

Pienoismalli näyttelytilasta ja mittakaavaan tehdyt pienennökset esille tulevista teoksista auttoivat ripustussuunnitelman tekemisessä. Yllätyksiä oli kuitenkin tulossa. Kulttuuriluotsi pohti:

”Oli totuuden hetki, kun pienoismallia alettiin soveltaa käytäntöön. Valokuvat olivat valehdelleet. Aidon taulun näkeminen yllätti kerta toisensa jälkeen. Veikko Mäkeläisen Keltainen maisema olikin jotain muuta: yksi näki sen sameana keltaisena, toinen selvänä oranssina, mutta kenenkään mielestä se ei ollut sitä mitä ajateltiin. Toinen yllätys oli Virpi Lehdon työ. Valokuva enteili taitelijan tuttua, tulta lähentelevää punaista. Totuus oli toinen, eikä yksikään taulu suosunut sen viereen. Ratkaisu löytyi olohuoneesta, jossa Jeremian luola oli edukseen modernien huonekalujen ympäröimänä.”

Julisteen suunnittelupalaveri. Kuva Veikko Pevgonen.

Paitapajassa. Kuva Harri Toikkanen.

Ulla Virran *Suuri hääkakku* oli viime hetken teosvalinta. Päätimme ottaa sen mukaan, koska uskoimme sen auttavan ripustuksessa ja ongelmaseinän rauhoittamisessa. Lisää pohdintaa aiheutti taulun kauhea kehys. Taas sovellettiin sillisalaattiajattelua: tämä on kokoelmanäyttely, jossa teoksia on kerätty erilaisista paikoista ja kehystykset on tehty eri aikoina ja erilaisiin tarpeisiin, joten yhtenäisyydestä voidaan tinkiä.

Avajaiset lähestyivät, suunnittelu oli lopetettava ja ryhdyttävä toimeen. Näyttelyn maskotti, Piski, saapui Taidemuseoon juhlassa kulkueessa perjantaina 10.2. Se kotiutui heti museon aulaan sisustettuun 2000-luvun olohuoneeseen. Ensimmäiset taulut nousivat seinälle maanantaina 13.2. museomestarin ohjauksessa. Työ opetti tekijöitä, ja jo iltapäivällä luotsiporukka ripusti teoksen toisensa perään.

Kohti avajaisia

Helmikuun alussa koordinaattori viestitti, että tiedote näyttelystä on kaupungin ykkösuutisena netissä. Radio Keski-Suomi ja Keskisuomalainen ottivat varaslähdön ja hoitivat näyttelyyn tutustumisen jo ennen infoa, joka pidettiin 14.2. Tästä iltapäivän kahvihetkestä tuli tekijöiden yhteinen hengähdystauko, jossa sidottiin kokonaisuudeksi lähes vuoden projekti ja sen tulos.

Avajaisilta keskiviikkona 15.2. 2012 hämärtyi. Viinilasit odottivat nauttijoita ja ovi kävi tasaiseen tahtiin. Tilaisuuden avasi kulttuuriluotsi, sitten seurasivat museotoimenjohtaja ja juhlapuhuja, lomassa kaikui elävä musiikki. Juhlan hui-pennukseksi museon väki jakoi kukat mukana olleille luotsille. Näyttelyyn oli tutustumassa niin paljon väkeä, ettei oikein nähnyt eikä kuullut mitään.

Näyttely alkoi elää omaa elämäänsä ”piskipaitojen” nauttiessa työn tuloksista ja monista mielenkiintoisista, rikkauttavista ja yllättävistä keskusteluista kävijöiden kanssa perjantaiporinoissa ja luotsaustilanteissa sekä museon ja luotsien järjestämissä teema- ja tehetkissä.

Ripustussuunnitelman kimpussa. Kuva Harri Toikkanen.

Ripustaminen on tarkkaa puuhaa. Kuva Hanne Laitinen.

Jorma Aaltonen
kulttuuriluotsi

Pirkko Rissanen
kulttuuriluotsi

Pilvi Tuomainen
kulttuuriluotsi

Näyttelyn oheisohjelma

Kulttuuriluotsien näyttelyn oheisohjelman suunnittelu alkoi hyvissä ajoin syksyllä 2011 museolehtorin opastuksella. Koimme oheisohjelman tärkeäksi osaksi näyttelyä, koska toimintamme tavoitteena on edistää kulttuurin saavutettavuutta ja madaltaa osallistumisen kynnyksiä. Muutaman palaverin jälkeen ohjelma alkoi hahmottua luotsien isännöimiksi ”perjantaporinoiksi” sekä teehetkiksi ja teematilaisuuksiksi, joihin kutsumme vieraisiksi taiteilijoita ja museoalan ammattilaisia. Näiden tapahtumien lisäksi museologian opiskelijat järjestivät mielenkiintoisen paneelikeskustelun vapaaehtoistyöstä museoissa.

Päätimme järjestää luotsien isännöimät perjantaporinat viikoittain niin, että paikalla on muutama luotsi päivystämässä parin tunnin ajan näyttelyn jokaisena perjantaina. Ajatuksena oli, että kuka tahansa voi tulla museoon keskustelemaan ja jakamaan mielipiteitä luotsien kanssa niin näyttelystä, taiteesta kuin luotsitoiminnastakin. Porinoiden lisäksi ideoimme kaksi teehetkeä, joissa taiteilijat keskustelevat yleisön kanssa taiteesta. Lisäksi neljänä keskiviikkona kutsuttaisiin eri alojen ammattilaisia ja museoiden henkilökuntaa kertomaan museoissa tehtävästä työstä.

Perjantaporinoissa keskusteltiin ja viihdyttiin

Kun näyttely helmikuussa avattiin, se tuntui heräävän henkiin oheisohjelman myötä. Perjantaporinoista muodostui luotsien näköisiä, rentoja matalan kynnyksen tilaisuuksia, joissa yleisö keskusteli vapautuneesti luotsien kanssa näyttelyyn ja taiteeseen liittyvistä kysymyksistä. Yleisöä porinoihin tuli muutamasta henkilöstä muutama kymmeniin, ensimmäiseen nelisenkymmeneen. Paikalla ollut luotsi kuvaili tilannetta:

”Perjantaina oli oikein vauhdikasta. Heti alkuun sisään tuli kaksi keski-ikäistä naista, jotka kyselivät milloin opastus alkaa. Me luotsit katselimme hetken toisiamme, sillä eihän me oltu tarkemmin sovittu, miten aloitetaan. Lähdin sitten näiden naisten kanssa kiertämään näyttelyä ja siihen tuli vielä lisää ihmisiä niin, että parhaimmillaan ryhmässä oli 6-7 ihmistä. Keskustelimme tauluista ja kulttuuriluotseista.”

Eräs luotsattavista ehdotti, että saisi arvata luotsin mieliteoksen näyttelystä, kun luotsi kertoi, että näyttelyyn oli valittu luotsien suosikkiteoksia. Luotsin yllätykseksi näyttelykierroksen lopussa luotsattava olikin sitten

Museolehtorit kertovat työstään Teemahetkessä 28.3. 2012. Kuva Hanne Laitinen.

osannut nimetä hänen mieliteoksensa. Kaiken kaikkiaan näyttely tuntui herättävän luotsattavissa paljon kaikenlaisia ajatuksia ja tuntemuksia; monet kertoivat esimerkiksi aiemmin kokemistaan taide-elämyksistä ja näyttelyvierailuista muissa museoissa. Luotsit saivatkin kuulla luotsattavilta päivystysten aikana mitä erilaisimpia ja kiinnostavampia tarinoita.

Teehetket ja teematilaisuudet syvensivät taidekokemuksia

Taiteilijoiden tähdittämät ja luotsien vetämät teeheet olivat mielenkiintoisia ja rentoja tilaisuuksia, jotka vetivät puoleensa runsaasti yleisöä. Ensimmäisessä teehekkessä oli paikalla kuutisenkymmentä ja toisessa kolmekymmentä taiteesta kiinnostunutta henkilöä.

Teehekkissä taiteilijat kertoivat kiinnostavasti taiteellisesta työskentelystään ja avasivat yleisölle näyttelyssä esillä olevia teoksiaan. Vuorovaikutus toimi: yleisö esitti taiteilijoille kommentteja ja osin kiperiäkin kysymyksiä. Taiteilijat joutuivat esimerkiksi pohtimaan, uskovatko he voivansa vaikuttaa taiteellaan johonkin asiaan.

Teemahetkissä käsiteltiin museotyön käytäntöjä. Museoissa työskentelevät kertoivat yleisölle taideteosten konservoinnista ja teosten kotihoidosta, näyttelyn suunnittelusta ja rakentamista sekä päätöksenteosta ja yleisötyöstä museoissa. Jokaiseen teemahetkeen osallistui yli kaksikymmentä henkilöä. Yleisö sai kuulla monipuolisesti näkemyksiä museoammattilaisten arjesta. Kolmeen teemahetkeen oli kutsuttu edustajat Jyväskylän taidemuseosta, Suomen käsityön museosta ja Keski-Suomen museosta. Esimerkiksi museoiden yleisötyötä käsittelevässä illassa museolehtorit keskustelivat rennosti näkemyksistään omasta ammatistaan ja työtehtävistään. Teemailtojen tarkoitus oli avata museotyötä yleisölle ja uskon, että tähän tavoitteeseen päästiin.

Haluamme kiittää Jyväskylän taidemuseon henkilökuntaa siitä, että he auttoivat meitä toteuttamaan näyttelyyn liittyvän oheisohjelman. Oli hienoa olla mukana vaikuttamassa yleisötapahtumien ohjelmaan ja sisältöön. Myös tilaisuuksien konkreettinen järjestäminen sekä niissä emännöiminen ja isännöiminen saivat aikaan tunteen, että museossa on tilaa muillekin kuin museon omille työntekijöille. Taidemuseosta on näyttelyn myötä muotoutunut meidän kaikkien oma ja yhteinen museo. Mahdollisesti tämän vuoksi sekä yleisön kanssa käytyjen kiinnostavien ja antoisien keskustelujen myötä, eräs luotsi kirjoitti keskustelupalstalla näyttelyn lähestyessä loppua ajatelleensa haikeana, että ”kohta nämäkin perjantaiporinat loppuvat”.

Tosin hänellä oli heti välähtänyt, että eihän päivystysten ole pakko loppua. Me luotsithan voisimme oman näyttelymme päätymisen jälkeenkin jatkaa luotsipäivystyksiä taidemuseolla kerran tai pari kuussa – voimme mukaan.

Kaiken kaikkiaan perjantaiporinat, teeheet ja teematilaisuudet toimivat näyttelyn keuhkoina, jotka saivat sen hengittämään koko kahden ja puolen kuukauden ajan.

Pilvi Tuomainen
kulttuuriluotsi

Satu Rantala tarkastelee kehysten kuntoa Teemahetkessä 29.2.2012. Kuva Hanne Laitinen.

Uteliaisuutta,
taide-elämyksiä
ja oppimista.

Oheisohjelma

Perjantaisin

Perjantaiporinat 16.2.–20.4. klo 14–16

Kulttuuriluotsit ovat tavattavissa ja esittelevät näyttelyn sekä kertovat kulttuuriluotsitoiminnasta.

9.3. klo 16.30–17.30 Teehetki taiteilijoiden Outi Markkasen, Seppo Uuranmäen ja Jaakko Valon kanssa, luotsina Pirkko Rissanen.

23.3. klo 16.30–18 Paneelikeskustelu: Vapaaehtoinen museossa - voimavara vai penninvenytystä? Keskustelijoina Porvoon museon johtaja Merja Herranen, taidekasvattaja Riikka Notkola, Jyväskylän yliopiston museologian professori Janne Viikuna ja kulttuuriluotsi Pirkko Rissanen. Puheenjohtajina museologian opiskelijat Piia Määttä ja Satu Rantala. Paneelikeskustelu internetissä osoitteessa:

http://www.youtube.com/playlist?list=PL53A46A81E97C35BA&feature=view_all

13.4. klo 16.30–17.30 Teehetki taiteilijoiden Tuomas Hallivuon, Aino Kajaniemen, Arja Karppinen-Rekolan ja Anna Ruthin kanssa, luotsina Sirkku Suvikorpi.

Ennakkoluulottomuutta
museossa!

Keskiviikkoisin

Teemahetket klo 16.30–17.30

29.2. Mitä taideteokselle tapahtuu museossa? Jyväskylän taidemuseon kokoelma-amanuenssi Jaana Oikari, kehyskonservaattori Satu Rantala, kehystäjä Tauri Kankaanpää ja restauroija Kirsi Nousiainen.

14.3. Kuinka näyttely syntyy? Jyväskylän taidemuseon museolehtori Sirpa Turpeinen, Keski-Suomen museon intendentti Erkki Fredriksson ja Suomen käsityön museon intendentti Mikko Oikari.

28.3. Museo kohtaa yleisönsä? Museolehtorit Sirpa Turpeinen Jyväskylän taidemuseosta, Raija Manninen Suomen käsityön museosta ja Tuula Vuolio-Vallenius Keski-Suomen museosta.

4.4. Päätöksenteko museoissa? Museotoimenjohtaja Päivimarjut Raippalinna, Suomen käsityön museon johtaja Simo Kotilainen, Jyväskylän Grafiikkakeskuksen intendentti Jukka Partanen ja Keski-Suomen museon johtaja Heli-Maija Voutilainen.

18.4. klo 16–17 Kirjailija Harri Tapper lukupiiriin vieraana, luotsina Heli Hietaharju-Mölsä.

Taiteilijat Teehetkessä 13.04.2012. Kuva Jing Yang.

Tarinoita teosvalinnoista

ULLA VIRTA

Suuri hääkakku, 2000, puupiirros

Kulttuuriluotsien suuren juhlan, oman näyttelyn, kruunaa komea kakku. Se juhlistaa myös samaan aikaan osuvaa Jyväskylän 175-vuotisjuhlaa. Teoksen nimi on *Suuri hääkakku*. Mahtavuudellaan se täyttää kaikki juhkakakun vaatimukset ja tehtävät.

Suuren hääkakun tekijä on tunnettu ja arvostettu taiteilija Ulla Virta. Hannu Castren kuvaa hänen pitkän uransa alkua 2000+, *Keskisuomalaista kuvataidetta vuosituhannen vaihteessa* -kirjassa: ”Vasta Turun piirustuskoulussa (1970–1974) Ulla Virta sanoo tajuneensa, että hänestä tosissaan tulee taiteilija.” Ja toinen irrallinen ajatus samasta kirjasta: ”Ulla Virran opiskeluaika sai hänet vakuuttumaan siitä, että taiteilijaksi ennen kaikkea synnyttään. Se on lahja.” Taiteilijaksi taiteilijoiden joukkoon hän nousi 1981 Galleria Brondan näyttelyllä. Sen jälkeen Ulla Virralla on ollut kymmeniä ja kymmeniä näyttelyjä lähes kaikilla mantereilla ja hän on voittanut teoksillaan monia palkintoja kotimaassa ja ulkomailla.

Suuren hääkakun tulo näyttelyyn oli sattumien summa. Valintojen alkuvaiheessa se jätettiin sivuun liian suurena. Kaupungin kokoelmassa on myös toinen Virran puupiirros, *Maitomorsian*, mutta sen naisvartalo ei sytyttänyt valitsijoita. Ripustussuunnitelman kehittä-

Jorma Aaltonen *Suuren hääkakun* edessä. Kuva Hanne Laitinen.

tyessä heräsi uusi kiinnostus *Suureen hääkakkuun* ja pian se tuntui välttämättömältä katseenvangitsijana ja pitkän seinän rauhoittajana. Raati kävi tutustumassa teokseen ja se sai yksimielisen hyväksynnän, mutta kehystys hirvitti. Kokonaisuus kuitenkin ratkaisi asian ja pian ihmeteltiin, miksi tätä ei aikaisemmin keksitty.

Jokaiselle näyttely
avautuu omalla
tavallaan.
Lapsi avasi
mummolle uudet
näyttelysilmit.

Suurella hääkakulla on mielenkiintoinen historia. Se on juhlistanut näyttelyä myös Amerikassa. Sinne vedos matkusti kääronä ja palasi Suomeen kehystettynä. Erikoisen kehystys on antanut aiheita moneen keskusteluun: miksi näin, miksei perinteinen grafiikan kehystys? Katsojat kokevat joutsenien ahdistuksen. Vapaat ja uljaat linnut tarvitsisivat ympärilleen ilmaa ja tilaa levittää siipiään. Nyt ne joutuvat kyyristelemään raskaan kehyslistan varjossa. Yhdysvalloissa näyttelyjä kiertänyt katsoja kertoi tällaisen kehystystavan olevan siellä tavanomainen.

Taiteilijan töitä vuosikymmenet seurannut kävijä totesi: ”Virta on päässyt synkkyydestä”. *Suuren hääkakun* värit ovatkin Ulla Virran viime vuosien värimaailmaa. Hänen puupiirroksensa ilmeikkyys on monelle katsojalle ihmettelyn ja ihailun aihe. *Suuressa hääkakussa* on pikkutarkkoja yksityiskohtia, alhaalla kakkutelineen jalat ja ylhäällä joutsenet, itse kakku on suurempien linjojen kokonaisuus. Meille tekniikkaa tuntemattomille se herättää monta kysymystä valmistusvaiheista ja työn määrästä. Onko taiteilijan visio toteutunut määrätietoisien työn tuloksena vai kehittyikö idea ja toteutus työn edistyessä vaihe vaiheelta? Entä mikä on sattumien osuus ammattilaisen lopputuloksessa?

Ulla Virralla on varmasti oma tarinansa teoksen ideasta ja tarpeestaan toteuttaa juuri tällainen teos. Samalla hän kertoo jotain itsestään, elämästään. Ehkä jonain päivänä saamme kuulla sen, mutta sitä ennen meillä katsojilla on oikeus luoda ikioma *Suuren hääkakun* tarina.

Jorma Aaltonen
kulttuuriluotsi

VERONIQUE LA PERRIERE

Vedossarja, 2006, lito-offset, akvarellipaperi

"The impossible käsipaikka" for Liisa

"Small miracle" for Tiina

"Evacuation" for Olga

"Second skin" for Ville

"Growing landscape" for Jyrki

"Catch me if you can" for Piitu

"24 hours shift" for Rune

"Äitiyden olemus" for Erja-Maija

"Women holding a house" for Tarja

"Présage" for Tiina

Grafiikan vedossarja pääsi mukaan *Kulttuuriluotsien löytöjä* -näyttelyyn kiinnostavuutensa vuoksi. Työryhmä kävi kesällä 2011 tutustumassa grafiikan säilytystilassa vedoksiin ja herkän kaunis sarja jäi mieleen. Ainakin yksi sarjan vedoksista haluttiin mukaan, koska teokset olivat esimerkkejä siitä, miten tarinat synnyttävät uusia tarinoita. Kun vedokset saatiin tarkasteltaviksi kosteusremontin päätyttyä, ne vakuuttivat. Kuumeisesti mietimme, olisiko mahdollista saada kaikki jotenkin esille, vaikka vedoslaatikossa. Kokoelma-amanuenssin avustuksella löytyi sopiva kaapisto. Ajatuksena oli, että laitetaan yksi tai kaksi vedosta seinälle ja loput laatikoihin. Ripustuksen hakiessa muotoaan totesimme, ettei jäljellä olevaan tilaan todellakaan sovi mustavalkoinen vedos. Päädyimme jättämään kaikki vetolaatikoihin.

Kanadalainen Veronique La Perriere vietti kuusi kuukautta Grafiikkakeskuksen residenssissä *Les Pépinières*

européennes pour jeunes artistes -stipendiaattina ja tutustui jyvaskyläläisiin. La Perriere pyysi heitä kertomaan heille itselleen merkityksellisestä esineestä sekä muistoista, jotka ovat koskettaneet eri sukupolvia. Nauhoitetuttujen haastattelujen ja esineiden inspiroimana taitelija teki tarinoista uusia tarinoita, joissa hän seikkailee itse. Kohtaamisten kautta hän pääsi sisään suomalaisten muistoihin ja yksityisiin kokemuksiin ja työsti niistä omia tulkintojaan suomalaisten historiasta.

Jyvaskylän Galleria Harmonian näyttelyn jälkeen taiteilijalla oli näyttely Montrealissa, josta vedossarja ostettiin myös *Cirque du Soleil*n kokoelmiin. Veronique La Perrieren teokset kertovat nykytaiteen vuorovaikutteisesta luonteesta ja siitä, että Jyvaskylä on kiinteästi mukana kansainvälisessä menossa. Tänne halutaan tulla eri puolilta maailmaa. Vierailut mahdollistavat myös sen, että paikalliset saavat nauttia tuoreesta grafiikasta.

La Perrierin grafiikka kiinnosti ja kosketti näyttelyn katsojia. Intiimit hetket jakkaralla laatikoita avaten ovat antaneet yksityisen hetken syventyä omiin muistoihin, esimerkiksi äitiyteen tai lennokkaasti kuvattuihin eväkon kokemuksiin. Hyvin henkilökohtaiset tarinat ovat antaneet toisesta kulttuurista tulevalle taiteilijalle välähdyksiä suomalaisten arjesta. Hän on saanut autenttista tietoa ja inspiroitunut soveltamaan kokemaansa taiteeseensa. Viehätyin ajatuksesta, että taitelija onkin itse se useissa tarinoissa seikkaileva tyttö.

Hanne Laitinen
kulttuuriluotsikoordinaattori

Veronique La Perrierin vedokset herättivät uteliaisuuden. Kuva Hanne Laitinen.

JYRKI MARKKANEN

Tontti keskeisellä paikalla, Dream Station -sarja, 2002, pehmeäpohja, fotoetsaus, akvatinta
Kävelykadulla, Dream Station -sarja, 2002 pehmeäpohja, fotoetsaus, akvatinta
Drive in, Dream Street -sarja, 1998, pehmeäpohja, fotoetsaus, akvatinta

Jyväskylän taitelijaseuran taiteilijaesittelyssä todetaan, että vuonna 1956 Jyväskylässä syntynyt ja paikkakunnalla yhä asuva ja työskentelevä ”Jyrki Markkanen edustaa suomalaisen taidegraafikan kärkeä. Erityisesti metalligrafikan ja valokuvan tekniikoiden taitajana Markkanen hakee vertaistaan. Hän on hyödyntänyt taitojaan myös käyttögraafikkona. Satojen taittotöiden lisäksi hän on tehnyt useita kansallisesti ja kansainvälisesti palkittuja julisteita.”

Jyrki Markkasen *Dream Station, Tontti keskeisellä paikalla* -grafiikan vedos on sijoitettu Ammatillisen opettajakorkeakoulun tiloihin. Kun tutustumassa ollut luotsiryhmä näki työn, se tuli siinä hetkessä valituksi näyttelyyn. Lopullista päästöstä ei toki vielä silloin tehty, mutta työ herätti heti paljon sekä nostalgisia tunteita että kyynisiä kommentteja kuuluisasta Jyväskylän konserttitalon tontista ja huoltoaseman kiireellisestä purkamisesta. Teosten valintavaiheessa *Tontti keskeisellä paikalla* oli siis ehdottomasti mukana ja siitä tuli näyttelyn muutosteeman keskeinen työ.

Ei vain työn aihe, vaan myös taitava tekotapa viehätti

kulttuuriluotseja. Teoksessa on sekä linjakkuutta ja voimaa että herkkyyttä ja yksityiskohtien tarkkuutta. Siitä välittyy aito tunnelma. Juuri tällaisena muistamme ja haluamme muistaa Vapaudenkadun Shellin, jossa ennen purkamista toimi myös kahvila ja taidetarvike-liike.

Tontti keskeisellä paikalla puhutteli, herätti ristiriitaisia tunteita ja kommentteja niin kuin muutos yleensä tekee. Kun Helsingin Sanomien kuukausiliite nosti tyhjiilleen jääneen tontin kaupunkien rakentamisratkaisujen kummallisuuksien joukkoon, valintamme vain vahvistui. Taide voi kommentoida ja ottaa kantaa ympäristön muutoksiin ja näin puhutella katsojaa.

Näyttelyn ripustusvaiheessa *Tontti keskeisellä paikalla* näytti yksin eksyneeltä ja orvolta. Se kaipasi tukea ja päätimme vahvistaa kaupunkiympäristön muutos-teemaa kahdella muulla Markkasen työllä. *Kävelykadulla*-teoksen ottamisesta näyttelyyn oli keskusteltu jo alustavassa teosten valinnassa, mutta hyväksyimme sen mukaan vasta loppumetreillä edustamaan uutta aikaa ympäristössämme. *Drive in, Madonnan push up* -liiveineen tuntui täydentävän sopivasti kokonaisuutta.

Itse asiassa Jyrki Markkasen *Dream Station* -sarjan teokset on tilattu Jyväskylän taidemuseon *Kaupunkielämää*-näyttelyä varten. Hienoa, että tällainen teos-sarja on tilattu ja tehty.

Pirkko Rissanen
Kulttuuriluotsi

Pirkko Rissanen tarkastelee *Dream Station* -sarjan teosta *Tontti keskeisellä paikalla*.
Kuva Hanne Laitinen.

Meidän taide – meidän museo

Kulttuuriluotsien löytöjä -näyttely on ollut minulle kokemus, josta olen saanut uusia virkistäviä näkökulmia ja ajatuksia kuvataiteiden harrastamiseen sekä kulttuurin vapaaehtoistyöhön. Yhtäältä tämä lähes vuoden kestänyt hanke on tehnyt mahdolliseksi tutustua kaupungin taidekokoelmaan, moniin taiteilijoihin ja taideammattilaisten työhön. Toisaalta olen voinut keskustella lukuisten näyttelyssä kävijöiden kanssa heidän kokemuksistaan ja suhteestaan taiteeseen. Lisäksi on ollut palkitsevaa saada toimia työryhmässä, jossa eri-ikäiset kohtaavat.

Taidenäyttelyn rakentaminen on ollut minulle kokemuksena paljon enemmän kuin näyttelyn katsominen. Näyttelyyn tutustuminen katsojana on antoisaa, mutta näyttelyn rakentamisessa mukana oleminen on oikeaa osallistumista, vaikuttamista ja vastuunottoa, jonka tulokset näkyvät. Tekeminen on ollut innostavaa ja syventänyt suhdetta näyttelyn teoksiin ja niiden tekijöihin. Valintavaiheen keskustelut teoksista ja niiden tekotavoista toivat esiin mukana olevien kulttuuriluotsien kiinnostuksen kohteita ja asiantuntemusta. Se oli antoisaa ja jännittävää. Näyttelyn kokonaisuudesta tuli mielestäni monipuolinen, vähän ristiriitainen ja sopivan harrastajamainen – niin kuin me yhdessä totesimme – sillisalaatti.

Monet luotsattavat ovat kiittäneet näyttelyn ”kynnyksen” mataluutta. Olen saanut vaikutelman, että valitut teokset ovat koskettaneet kävijöitä. Sekä näyttelyssä että ”perjantaiporinoissa” olen saanut kuulla hyvinkin henkilökohtaisia kokemuksia, joista on ollut mahdollista keskustella taiteen välityksellä. Uskon tällaisten keskustelujen voivan olla merkittäviä kohtaamisia

arjen ongelmien pohdinnan, ymmärtämisen ja tulkinnan kannalta. Esimerkiksi Outi Markkasen, Aino Kajaniemen, Naoji Ishiyaman, Jyrki Markkasen, Tuomas Hallivuon, Jaakko Valon ja Tuomo Blomqvistin teosten äärellä olen käynyt kiinnostavia taide- ja elämäntoimintakeskusteluja.

Projektissa mukana oleminen on herättänyt pohtimaan, miten taidetta ja museoita ylipäänsä voitaisiin käyttää nykyistä enemmän hyvinvoinnin edistämiseksi. Meitä työryhmässä on puhuttanut ja kiinnostanut osallistuminen taiteen sijoittamiseen työpaikoille ja julkisiin tiloihin elävöittämään ympäristöä ja herättämään keskustelua. Me haluamme meidän taiteen ja meidän museon monipuoliseen käyttöön ja kaikkien ulottuville. Mieleen on tullut harrastajien kokoamien näyttelyprojektien jatkaminen ja vakiinnuttaminen, sillä aineistoa Jyväskylän kaupungin kokoelmassa kyllä riittää. Myös erilaiset hankkeet taitelijoiden kanssa tarjoaisivat uudenlaisia toimintamahdollisuuksia. Myös kulttuuriluotsitoiminnan kehittäminen avaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia. Miten taiteesta keskustellaan opettamatta tai ohjaamatta liikaa? Miten taidekokemuksia jaetaan? Miten taidekokemus vaikuttaa ihmiseen? Näitä kysymyksiä voisimme pohtia yhdessä ja kehittyä luotseina.

Kulttuuriluotsien löytöjä -näyttelyprosessi on mielestäni esimerkki uudenlaisesta toimintatavasta, jossa pyritään pois taiteen kokemisen ulkokohtaisuudesta ja passiivisuudesta. Kaikki työryhmään osallistuneet ovat olleet erittäin sitoutuneita ja kokeneet hankkeen omakseen. Kohtaamiset taitelijoiden kanssa ovat avanneet uusia näkökulmia teoksiin ja taitelijan

**Vuodenprojekti -
Paidat päälle ja
juhlimaan!**

Unelmista totta!

**Enemmän irti
taiteesta
hyvinvoinnin
hyväksi**

Outi Markkanen esittelee *Piskin* seikkailuja Marita Riikoselle. Kuva Hanne Laitinen.

työhön. Oheisohjelmassa mukana olleiden eri museoiden ammattilaisten näkemykset toiminnan tavoitteista ja omasta työstään ovat lisänneet vuorovaikutusta ja lähentäneet ammattilaisia ja harrastajia.

Tässä hankkeessa ammattilaisten ja harrastajien yhteistyö sujui hyvin. Ammattilaisten, ehkä viisastakin, vetäytymistä saattoi havaita joissakin tilanteissa. Tällöin kulttuuriluotsikoordinaattori toimi ansiokkaasti välittäjänä ja luotsien puolustajana. Yhteistyön muodoissa olisi kuitenkin kehittämisen ja syventämisen varaa.

Osallistuin keskusteluun vapaaehtoistyöstä museoissa. Hieman kärjistäen lähtökohtana keskustelussa oli, että vapaaehtoisten käyttö museoissa on pelkkä säästötoimenpide, joka vie työtilaisuuksia ammattilaisilta. Keskustelun perusteella tulini mielessäni johtopäätöksen, että vapaaehtoisten roolista kulttuurityössä ja museoiden toimintatavoista kaivattaisiin lisää julkista keskustelua. Kysymyksiä on monia: Miten vapaaehtoisten nykyistä laajempi osallistuminen museoiden työhön ja toimintaan olisi mahdollista? Miten museoiden aarteet ja ammattilaisten tietotaito saadaan nykyistä paremmin esille? Jyllääkö museoissa liian tiukkapipoinen ammatillisuus, joka vierottaa kävijöitä ja tyypistää museoiden käyttöä hyvinvointia edistäviin tarkoituksiin?

Perinteisten tieteellisten, taiteellisten ja viranomaistehäviensä rinnalla museot ja taidelaitokset voisivat olla nykyistä enemmän elämää rikastuttavia, ymmärrystä

ja vuorovaikutusta lisääviä sekä osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia tarjoavia toiminnan paikkoja. Tällaisen toiminnan kehittämisessä vapaaehtoistyöllä olisi paikkansa. Jotta muutos onnistuisi, tarvitaan ammattilaisten asennemuutoksen lisäksi toimintatapojen uudistamista sekä käyttäjien/vapaaehtoisten ottamista mukaan kehitystyöhön ja yhteistyökumppaneiksi. On myös muistettava, että vapaaehtoisvoimin toteutettavat hankkeet vaativat koordinaatiota ja yhteistyötä ammattilaisten kanssa. Vapaaehtoistyö ei voi korvata ammat-

tilaisia museoiden ja taidelaitosten perustehtävien osajina, mutta se voi tuoda kokonaisuuteen uusia toimijoita sekä tuoreita näkökulmia ja toimintatapoja.

Jyväskylän museopalveluiden pedagogisessa strategiassa todetaan, että yksi museotyössä käytettävistä menetelmistä on sosiokulttuurinen innostaminen, mikä merkitsee tietystä yhteisössä työskentelemistä yhteisön olosuhteiden ja sen jäsenten omista lähtökohdista heidän elämänlaatunsa parantamiseksi (Yhdessä erilainen – Jyväskylän kaupungin museopalveluiden pedagoginen strategia vuoteen 2016). Voin vain toivoa, että tämä strategia toteutuu. Alku näyttää hyvältä, mutta *Kulttuuriluotsien löytöjen* tapaisia hankkeita tarvitaan lisää. Näyttelyjen katsominen ja työpajat eivät enää riitä, jos tavoitteena on saada yhä useampien ulottuville ja entistä syvemmillä tavalla hyvinvointia ja elämänlaatua kulttuurista ja taiteesta.

Pirkko Rissanen
kulttuuriluotsi

Kulttuuriluotsien löytöjä

KOKOELMANÄYTTELY 2000-luvun taidehankinnoista Jyväskylän taidemuseossa 16.2.–22.4.2012

Teosluettelo

1. Outi Markkanen	Erään koiran tutkimuksia: 2001 Piski taiteen maailmassa 1-3	2001	kollaasi, vaneri
2. Outi Markkanen	Piski	1996-1997	puuveistos, vaneri, puu, metalli
3. Anna Ruth	Henki	2009	maalaus, vesiväri paperille, muovi
4. Jussi Heikkilä	Pieni lintukirjasto	1999	veistos, metalli, kirja
5. Virpi Lehto	Jeremian luola	2000	maalaus, akryyli, kangas
6. Anne Alho	Seuraavana aamuna	1999	veistos, teräs
7. Ritva Pohjansola	Lähellä - koskettamatta	1996	maalaus, öljy
8. Tuomo Blomqvist	Lähtö	2009	installaatio, teräs, puu, linnunpesä
9. Seppo Uuranmäki	Hengitys	2010	videoteos
10. Aino Kajaniemi	Asioita joita en ole koskaan tehnyt	2007	kuvakudos, pellava, puuvilla, villa, silkki
11. Ulla Virta	Suuri Hääkakku	2000	grafiikka, puupiirros
12. Jyrki Markkanen	Dream Station -sarja: Tontti keskeisellä paikalla	2002	grafiikka, pehmeäpohja, fotoetsaus, akvantinta
13. Jyrki Markkanen	Dream Station -sarja: Kävelykadulla	2002	grafiikka, pehmeäpohja, fotoetsaus, akvantinta
14. Jyrki Markkanen	Dream station -sarja: Drive in	1998	grafiikka, polymeeri, pehmeäpohja, fotoetsaus, akvatinta
15. Maija Kumpulainen-Sokka	Lomalta	2001	grafiikka, puupiirros
16. Emma Lappalainen	Ajan kehiä-sarja: Jyväskylä	2010	valokuva, neulanreikäkuva, ImageOn, litografia, hopealehti
17. Tuomo Blomqvist	Olet tässä	2001	piirustus, huopakynä, kartta
18. Veikko Mäkeläinen	Keltainen maisema	1998	maalaus, öljy
19. Kapa	Herbario-sarja: Chrysanthemum leucanthemum	2000	valokuva, paperi, pigmenttimus- tevedos
20. Kapa	Ranunculus auricomus	2000	valokuva, paperi, pigmenttimus- tevedos
21. Kapa	Hierocium pilosella	2000	valokuva, paperi, pigmenttimus- tevedos
22. Kapa	Plantago major	2000	valokuva paperi, pigmenttimus- tevedos

23. Marja Pirilä	Camera Obscura/ Susannan huone	1999	valokuva
24. Kirsi Neuvonen	Olet tässä	2004	grafiikka, akvatinta
25. Arja Karppinen-Rekola	Erämaa	2005	maalaus, tempera
26. Tuomas Hallivuo	Kauniita unia	2007	grafiikka, viivasyövytys, akvatinta, kuivaneula, carborundum
27. Jonna Jantunen	Musta	2009	grafiikka, kuivaneula, telaus
28. Naoji Ishiyama	Jousitettu mies, Coiled Man	2003	grafiikka, viivasyövytys, akvatinta
29. Jaakko Valo	Syyskesän maanantaina	1978	maalaus, öljy
30. Tuula Ollikainen	Omakuva	1981	maalaus, guassi
31. Tuula Ollikainen	Puistossa	1981	maalaus, guassi
32. Anne Alho	Vanhat kumit	1999	veistos, puu, metalli, kumi, rautapelti
33. Pasi Rauhala	Moments: What goes up must come down Out of the Track The Magic has Gone	2010	installaatio, ready made -esineet, pienoiskuikutit
34. Christian Nicolay & Ya-chu Kang	Sunshine wall	2010	Videoteos
35. Kaarina Valoaalto	Ajatuksia mytologian hatusta	2009	maalaus, akryyli
36. Eila Minkkinen	Raaka käpy	2004	veistos, juotostyö, kupari
37. Veronique La Perriere	Teossarja: "The impossible käsipaikka" for Liisa "Small miracle" for Tiina "Evacuation" for Olga "Second skin" for Ville "Growing landscape" for Jyrki "Catch me if you can" for Piitu "24 hours shift" for Rune "Äitiyden olemus" for Erja-Maija "Women holding a house" for Tarja "Présage" for Tiina	2006	grafiikka, lito-offset, akvarellipaperi
38. Pekka Helin	InNova 1	2004	valokuva, mustesuihkutuloste
39. Veikko Hirvimäki	Installation of the Song 12	2004	installaatio, maalattu puu
40. Kain Tapper	Yö Teos sijaitsee kirkkopuistossa	2003	veistos, musta graniitti

Kulttuuriluotsien löytöjä -julkaisun ja -näyttelyn tekijät

Julkaisu

Toimitus

Jorma Aaltonen, Seija Heinänen, Hanne Laitinen, Pirkko Rissanen, Sirkku Suvikorpi ja Pilvi Tuomainen

Taitto ja kansi

Natasha Sotti

Kuvat

Jyväskylän taidemuseon kuva-arkisto / Jari Kuskelin, Veikko Pevgonen
Hanne Laitinen
Harri Toikkanen
Jing Yang

Kansikuvissa ja puhekuplissa seikkailee taitelija Outi Markkasen ”Piski”.

Verkkojulkaisu: www.jyvaskyla.fi/taidemuseo/nayttelyt/2012/ag0212/julkaisu

ISSN 1799-6929

ISSN-L 1799-6929

Copyright © kirjoittajat, kuvaajat ja Jyväskylän taidemuseo

Julkaisija

Jyväskylän taidemuseo 2012

Näyttelytyöryhmän jäsenet:

Kulttuuriluotsit

Jorma Aaltonen, Leena Ikävalko-Kurittu, Hanne Laitinen, Katja Manner, Leena Pukkala, Marita Riikonen, Pirkko Rissanen, Raija Suonpää, Sirkku Suvikorpi, Harri Toikkanen ja Pilvi Tuomainen

Jyväskylän taidemuseon harjoittelijat ja opiskelijat

Laura Annala, Riikka Javanainen, Katri Leskinen, Elisa Lindell, Piia Määttä, Riikka Pohjonen, Satu Rantala, Satu Ruuska, Tuula Rautio ja Mari Räihä

Jyväskylän taidemuseon henkilökunta

Seija Heinänen, Jonna Jantunen, Paula Jurvelin, Jarkko Kaunismäki, Leena Lokka, Jaana Oikari, Jukka Partanen, Päivimarjut Raippalinnä ja Sirpa Turpeinen

Kulttuuriluotsien nettisivuosoite:

<http://www.jyvaskyla.fi/taidemuseo/museokasvatus/kulttuuriluotsit>

Jyväskylän taidemuseon nettisivuosoite:

<http://www.jyvaskyla.fi/taidemuseo>

